

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічного факультет
Кафедра початкової освіти та інноваційної педагогіка

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«ІНДИВІДУАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ НУШ»

ОПІ Початкова освіта

Рік навчання **2025-2026**, семестр **3**

Форма навчання (*денна, заочна*)

Галузь знань
А «Освіта»
Спеціальність
А3 «Початкова освіта»
Другий (магістерський)
рівень вищої освіти

Кафедра
та викладач

Кафедра початкової освіти та інноваційної педагогіки

Лозенко Анна Павлівна – кандидат педагогічних наук, доцент

Лінк на профіль у Google Scholar: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=dMiv7FcAAAAJ>

E-mail: a.p.lozenko@npu.edu.ua

Лінк на курс в Moodle: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=5673>

**I. Основна
мета/цілі навчання**

Мета вивчення вибіркового освітнього компоненту «Індивідуальні стратегії навчання молодших школярів в умовах НУШ» полягає у формуванні у студентів системи знань про індивідуальні стратегії навчання молодших школярів та вмінь впроваджувати ці стратегії у професійно-педагогічній діяльності в умовах НУШ.

Основними завданнями вивчення вибіркового освітнього компоненту «Індивідуальні стратегії навчання молодших школярів в умовах НУШ» є:

- формування знань про індивідуалізацію навчання як інноваційну ідею Нової української школи;
- формування умінь впроваджувати індивідуалізований підхід у процес навчання молодших школярів в освітньому середовищі НУШ;
- формування у студентів здатності розробляти та застосовувати в умовах НУШ індивідуальні стратегії навчання молодших школярів.

**II. Місце
навчальної
дисципліни в
освітній програмі**

Навчальна дисципліна **вибіркова**

Цикл **професійної підготовки**

III. Обсяг навчальної дисципліни		<i>Заочна ф.н.</i>
	<i>Кількість кредитів</i>	6
	<i>Загальна кількість годин</i>	180
	<i>Лекційні заняття</i>	10
	<i>Семінарські/практичні заняття</i>	8
	<i>Самостійна робота</i>	162

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Модуль I. Індивідуалізація навчання як інноваційна ідея сучасної педагогіки. Індивідуалізований підхід як одних із ключових методологічних підходів Нової української школи.

Тема 1. Методологічні підходи сучасної педагогіки як стратегії виховання і навчання. Особистісна орієнтація та індивідуалізація навчання як інноваційні ідеї сучасної педагогіки та Нової української школи.

Зміст теми. Гуманістичний, особистісно орієнтований, компетентнісний, системний, діяльнісний, полісуб'єктний, комплексний та індивідуалізований підходи: характеристика та принципи реалізації на сучасному етапі реформування початкової освіти – Новій українській школі. Чинники формування індивідуальності та розвитку індивідуальних відмінностей дитини.

Тема 2. Індивідуальні стратегії навчання молодших школярів в освітньому середовищі НУШ.

Зміст теми. Сутність понять: «індивід», «особистість», «індивідуальність», «індивідуальна форма навчання», «індивідуальна стратегія навчання». Принципи проектування та практичної реалізації індивідуальних стратегій навчання молодших школярів в умовах НУШ. Характеристика основних етапів процесу розробки та впровадження індивідуальних стратегій навчання молодших школярів в освітньому середовищі НУШ.

Тема 3. Індивідуалізація навчання в умовах НУШ: сутність, цілі, зміст.

Зміст теми. Поняття індивідуалізації в сучасній освіті. Диференціація як засіб індивідуалізованого навчання в умовах НУШ. Суть, ознаки, критерії та принципи індивідуалізації. Форми та засоби індивідуалізації в освітньому середовищі НУШ.

Модуль II. Технології індивідуалізованого навчання та особливості їх впровадження в умовах НУШ

Тема 4. Характеристика технологій індивідуалізованого навчання.

Зміст теми. Технології диференційованого навчання. Технології індивідуалізованого навчання. Особливості впровадження елементів технологій індивідуалізованого навчання в умовах НУШ.

Тема 5. Індивідуальна траєкторія навчання учнів початкової школи в умовах НУШ.

Зміст теми. Характеристика поняття «індивідуальна траєкторія навчання», «індивідуальний навчальний план», «індивідуальна програма навчання». Принципи, структура та особливості проектування і реалізації індивідуальної траєкторії навчання молодшого школяра в умовах НУШ.

Тематика практичних занять

1. Особистісна орієнтація та індивідуалізація навчання як інноваційні ідеї сучасної педагогіки та НУШ.

Індивідуальні стратегії навчання молодших школярів в освітньому середовищі НУШ.

2. Індивідуалізація навчання в умовах НУШ: сутність, цілі, зміст.

3. Характеристика технологій індивідуалізованого навчання.

4. Індивідуальна траєкторія навчання учнів початкової школи в умовах НУШ.

Орієнтовна тематика індивідуальних самостійних робіт

- Аналіз нормативних документів (Концепція НУШ, Державний стандарт початкової освіти). Ознайомлення з програмами НУШ. Характеристика методологічних підходів сучасної педагогіки як стратегії виховання і навчання. Особистісна орієнтація та індивідуалізація як ключові підходи Нової української школи.
- Індивідуальні стратегії навчання: тлумачення поняття, характеристика та різновиди. Діяльнісний підхід як основа сучасних стратегій навчання молодших школярів в Новій українській школі.
- “Навчити вчитися”: найефективніша стратегія навчання учнів початкової школи.
- Актуальні питання індивідуалізації навчання у сучасній педагогічній науці.
- Історичні напрямки розвитку теорії та практики індивідуалізованого навчання.
- Проблеми використання індивідуалізованого навчання у НУШ.
- Поняття індивідуалізації в сучасній освіті. Диференціація як засіб індивідуалізованого навчання в НУШ.
- Суть, ознаки, критерії та принципи індивідуалізації в умовах НУШ.
- Форми та засоби індивідуалізації в освітньому середовищі НУШ.
- Знайти у психолого-педагогічній літературі та представити три діагностичні методики дослідження психофізіологічних властивостей нервової системи і мозку, психічних (пізнавальних) процесів і особистісних характеристик дитини молодшого шкільного віку.
- Розробити анкети (для батьків та учнів) з метою визначення у дітей: провідної модальності сприйняття; домінанти «синтетичного» або «аналітичного» мислення; рівня самостійності навчальної діяльності.
- Розробити 6 проектів уроків з різних предметів ключових освітніх галузей початкової школи з використанням елементів технологій індивідуалізованого навчання
- Розробити індивідуальну траєкторію навчання з математики (3 клас, 1 чверть) для дитини з дефіцитом уваги та синдромом гіперактивності
-

Детальні теми лекційних, практичних занять, питання для підсумкового контролю, теми і завдання для самостійної роботи, список джерельної бази та інше містяться на курсі у MOODLE.

V. Результати навчання

Інтегральна компетентність. Здатність самостійно та комплексно розв’язувати задачі в сфері початкової освіти, у професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності вчителя дослідницького та інноваційного характеру.

Результати навчання	Компетентності
<p>ПР 1: Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування освіти (в тому числі початкової) в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.</p>	<p>ЗК 1: Здатність до гнучкості мислення, його абстрактності та критичності, аналізу та синтезу. ЗК 2: Здатність до креативності та генерування нових ідей у професійно-педагогічній діяльності. ЗК 6: Здатність до здійснення педагогічної діяльності з розумінням її значущості для розвитку суспільства та врахуванням важливості свого впливу на вирішення соціальних проблем.</p>
<p>ПР 3: Застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p>	<p>СК 1: Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі. СК 3: Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p>
<p>ПР 5: Організовувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.</p>	<p>СК 5: Здатність організовувати та управляти освітніми процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси. СК 9: Здатність до грамотного використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі з метою формування в учнів початкової школи медіаграмотності та медіаосвіти.</p>
<p>ПР 13: Працювати в умовах інклюзивного освітнього середовища з використанням оптимальних технологій з української та зарубіжної практики з урахуванням принципів педагогіки партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.</p>	<p>СК 10: Здатність обирати оптимальні педагогічні технології з української та зарубіжної практики для роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища з урахуванням принципів партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.</p>

VI. Порядок і критерії оцінювання

Форми поточного контролю: Модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

Форма підсумкового контролю: Залік

Методи поточного контролю: усне опитування

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль № 1			Змістовий модуль № 2			
T 1	T 2	T 3	МКР 1	T 4	T 5	МКР 2

15	15	15	10	15	20	10	100
----	----	----	----	----	----	----	------------

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного та модульного контролю

№	Види діяльності	Коефіцієнт (вартість) виду	Кількість робіт	Результат
1	Практична робота на заняттях	10	4	40
2	Самостійні роботи / участь у вебінарах/тренінгах, що відповідають тематиці даного ОК*	10	4	40
3	Модульні контрольні роботи	10	2	20
Підсумковий рейтинговий бал				100

*Здобувачам можуть зараховуватися бали за неформальну освіту (участь у професійних семінарах, вебінарах, тренінгах тощо) з відповідних тем курсу (замість окремих видів практичної чи самостійної роботи з курсу). Для цього студенти мають представити сертифікат учасника/учасниці і підготувати короткий звіт-аналіз опрацьованих питань.

Важливі зауваги щодо оцінювання!

Навчальна дисципліна завершується заліком, тому максимальна кількість балів, яку здобувачі можуть набрати протягом семестру - 100. Залік виставляється як сума поточних балів. Якщо студент бажає підвищити загальний бал, то підсумковий контроль під час заліку викладач проводить в усній формі (опитування).

Якщо здобувачі не отримали 35 балів, у наступному семестрі вони проходять цю навчальну дисципліну повторно на платній основі.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проектах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34

балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу

Політика щодо відвідування: здобувачі дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/statut-ukrayinskoho-derzhavnoho-universytetu-imeni-mykhayla-drahomanova>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/pravyala-vnutrishnoho-rozporiadku-udu-imeni-mykhayla-drahomanova>), відвідують заняття відповідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки. Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначенням деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Усі завдання передбачені навчальною програмою мають бути виконанні у встановлений викладачем термін. Практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки).

Якщо здобувач отримав незадовільну оцінку під час екзамену, в нього виникає академічна заборгованість. Повторно скласти атестацію він повинен до початку наступного семестру в терміни, визначені деканатом.

Якщо здобувачі не погоджуються з оцінкою підсумкової атестації, вони можуть в день оголошення результатів подати в деканат апеляційну заяву. Наступного дня проводиться засідання апеляційної комісії. За письмового екзамена повторне опитування не проводиться. За усного комісія надає здобувачеві право продемонструвати свої знання. Про порядок складання екзаменів, перескладання і оскарження результатів див. «Положення про організацію освітнього процесу».

У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату. Здобувачі можуть здійснювати перескладання результатів навчання відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості студентами УДУ імені Михайла Драгоманова» (посилання на Положення: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty>).

Політика щодо конфліктних ситуацій. Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhayla-drahomanova>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.

Політика щодо академічної доброчесності ґрунтується на засадах «Положення про академічну доброчесність в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-udu>). Викладач ознайомлює здобувачів вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет-ресурсів зазначається використане джерело. Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання,

викладання та провадження наукової діяльності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Умови для інклюзивного вивчення освітнього компонента: дана навчальна дисципліна може викладатися для людей з особливими освітніми потребами. Форми і методи інклюзивного навчання обираються з урахуванням індивідуальних потреб здобувача. Обов'язково поєднуються фронтальні, індивідуальні та групові ФОНД. Традиційні методи навчання поєднуються з інтерактивними і спеціальними (методи педагогічного супроводу та корекції, тощо).

VIII. Основні інформаційні ресурси

1. Бондар В. І. Дидактика [Електронний ресурс] : підручник для студ. вищ. пед. навч. закладів / В. І. Бондар ; М-во освіти і науки України. - Київ : Либідь, 2005. - 264 с.
2. Галузинський В., Євтух М. Диференційований та індивідуальний підходи у навчанні і вихованні учнів // Галузинський В., Євтух М. Педагогіка: теорія та історія. – К., 1995. – С.106-119.
3. Державна національна програма „Освіта”(Україна ХХІ століття) Кабінет Міністрів України; Постанова, Програма, Заходи від 03.11.1993 № 896; Документ 896-93-п, чинний, поточна редакція - Редакція від 29.05.1996, <http://zakon.rada.gov.ua/go/896-93-%D0%BF>
4. Державний стандарт початкової загальної освіти в Україні. – П О С Т А Н О В А Кабінету міністрів України N 462 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : - <http://zakon4.rada.gov.ua/>– Назва з екрану. / Кабінет міністрів України – Електрон. текст.
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2004. – 352с.
6. ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ» Верховна Рада УРСР; Закон від 23.05.1991 № 1060-ХІІ; Документ 1060-12, чинний, поточна редакція — Редакція від 08.07.2017, <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
7. Коберник Г.І. Індивідуалізація й диференціація навчання в початкових класах: теорія та методика: Монографія. – К.: Наук. світ, 2002. – 231с.
8. Концептуальні засади реформування середньої освіти «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : mon.gov.ua. – Назва з екрану. / М-во освіти і науки України; упоряд. Л. Гриневич та ін. – Електрон. текст. дані. – Київ : МОНУ, 2016. – 40 с.
9. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа) // Постанова Колегії МОН України, Президії АПН України № 12/5-2 від 22.11.01 р.
10. Національна доктрина розвитку освіти // Указ Президента України від 17 квітня 2013 року N 347/2013
11. Прокоф'єва М.Ю. Індивідуалізація та диференціація навчання молодших школярів [Текст] : навч. посіб.

для студ. вищ. навч. закл. / М. Ю. Прокоф'єва. - Сімф. : Таврида, 2013. - 222 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 196-204.

12. Ратушняк, Наталія Олегівна Індивідуалізація інклюзивного навчання учнів початкової школи [Текст] : дис. ... д-ра філософії в галузі знань 01 Освіта : [спец.] 013 / Ратушняк Наталія Олегівна ; Тернопіл. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. - Тернопіль, 2021. – 249 с.

13. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти : посібник для вчителів і методистів початкового навчання / О. Я. Савченко. – 2-ге вид., доповн., переробл. – К. : Богданова А. М., 2009. – 226 с.

14. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти [Текст] : підруч. для вищ. навч. закл. / О. Я. Савченко. - Вид. 2-ге. - К. : Грамота, 2013. - 503 с.

15. Фаласеніді, Т. М. Стратегії навчання і педагогічна підтримка учнів з гіперактивним розладом та дефіцитом уваги в умовах загальноосвітньої школи [Текст] : метод. вказівки для учителів, асистентів учителів, працівників освіт. закл., слухачів курсів підвищ. кваліфікації пед. кадрів, працівників громад. орг. / Центр духов. підтримки осіб з особлив. потребами "ЕМАУС", Укр. катол. ун-т ; Фаласеніді Т. М. - Львів : Свічадо, 2016. - 86, [1] с.

Деталізований список інформаційних джерел містяться на курсі у MOODLE.

***Обговорено та затверджено на засіданні кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки
Протокол № 5 від 6 лютого 2025 року***
